

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA 2020 ROK**

**NA PODSTAWIE ART. 179 UST. 1 USTAWY Z DNIA 9 CZERWCA 2011 R.
O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ**

NOWY TARG, 2021

WPROWADZENIE

Preambuła Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi:

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami uchwała się niniejszą ustawę”.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, w którym może odbywać się naturalny proces kształtowania osobowości jej członków, a szczególnie dzieci.

Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie zrealizować podstawowych zadań, relacje rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dezorganizacja rodziny przyczynia się do niedostosowania społecznego dziecka.

Rodzina powinna przede wszystkim w swoim środowisku lokalnym otrzymać daleko idącą pomoc w formie wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz pracy socjalnej. Ta pomoc powinna być silnie skorelowana z pomocą materialną adresowaną do rodzin o najniższych dochodach tak, aby zahamować proces umieszczania dzieci w zastępczych formach opieki z powodów ekonomicznych.

Samorząd gminny zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powinien wspierać rodzinę poprzez tworzenie systemu opieki, w tym sieci placówek publicznych i niepublicznych zapewniających opiekę i wychowanie w systemie dziennym bez konieczności opuszczania środowiska lokalnego np. świetlice środowiskowe, przedszkola i żłobki.

I. UREGULOWANIA PRAWNE

Uregulowania prawne dotyczące wspierania rodziny i pieczy zastępczej zawarte są w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwanej dalej „ustawą”.

Ustawa ta określa w jednym akcie prawnym zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane. Szeroko rozumianą profilaktykę, a więc pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka oraz pracę z rodziną biologiczną zdefiniowano jako zadanie gminy, a rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą jako zadanie powiatu.

Uchwałą Nr XVII/135/2012 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 8 marca 2012 r. Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Nowym Targu zlecono realizację zadania wynikającego z ustawy.

II. ZADANIA SAMORZĄDU GMINNEGO

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z zapisem art. 176 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej został opracowany Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021, który przyjęto Uchwałą Nr IV/36/2019 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 4 lutego 2019 roku.

Głównym celem Programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie, tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz wspieranie tych rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez prowadzenie skoordynowanych działań na rzecz wzmocnienia rodziny.

Poniżej przedstawiono zakres podejmowanych działań w ramach realizacji Programu.

Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku gdy ośrodek poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. W roku 2020 celem objęcia rodziny wsparciem asystenta przeprowadzono 7 wywiadów oraz sporządzono 7 kontraktów socjalnych.

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna polega w szczególności na motywowaniu do poszukiwania zatrudnienia, udzielaniu pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, współpracy z kuratorem sprawującym nadzór w rodzinie, motywowaniu do kontynuowania leczenia, edukacji w zakresie problemu uzależnienia oraz motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego, motywowaniu do utrzymywania abstynencji, współpracy z pedagogami szkolnymi, podejmowaniu działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, udzielaniu pomocy w zakresie procedury ubiegania się o uzyskanie stopnia niepełnosprawności, współpracy z pracownikami socjalnymi z innych instytucji oraz współpracy z instytucjami na rzecz udzielenia pomocy i wsparcia rodzinie (PCPR, służba zdrowia, Urząd Miasta, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe), udzieleniu pomocy w uzyskaniu świadczeń rodzinnych i inne. Pracą socjalną w 2020 r. objęto 426 rodzin. W 2020 r. zawarto 7 kontraktów socjalnych, których celem jest przewyciężenie trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny oraz wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej czy przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu danej osoby czy rodziny.

W ramach swoich kompetencji pracownicy tut. Ośrodka prowadzą ścisłą współpracę z innymi instytucjami celem wsparcia rodzin (w tym z Sądem i kuratorami, ze szkołami, Policją, PKPS, Nowotarskim Klubem Abstynenta „Rodzina”, a także pracownikami podstawowej opieki zdrowotnej) oraz świadczą pracę socjalną mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych.

Na terenie miasta funkcjonuje 1 punkt przedszkolny, 9 przedszkoli, w tym 2 przedszkola publiczne oraz 8 szkół podstawowych, w tym 7 szkół publicznych i 1 szkoła

niepubliczna o uprawnieniach szkoły publicznej. Ponadto na terenie Gminy funkcjonują 2 żłobki prowadzone na podstawie art. 27 ust. 1-3 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do 3 lat dla 79-ga dzieci.

Urząd Miasta finansuje zajęcia profilaktyczne i wychowawcze w ramach świetlic funkcjonujących w szkołach podstawowych, a z Ośrodkiem Pomocy Społecznej corocznie zimowiska, półkolonie i kolonie profilaktyczne dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Zajęcia odbywają się na bazie szkół podstawowych, natomiast kolonie mają charakter wyjazdowy.

Ponadto Urząd Miasta dofinansowuje różnorodne programy i akcje, m.in. „Biała Wstążka”, „Akademia Bezpiecznego Puchatka”, „Profilaktyka Raka Piersi”, „Bezpieczeństwo w sieci i na drogach oraz odpowiedzialność karna nieletnich”, „Spójrz inaczej”, „Bezpieczeństwo pierwsza pomoc przedmedyczna”, „Nie pal przy mnie, proszę”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Bieg po zdrowie”. „Skąd biorą się produkty ekologiczne” „Ratujmy uczymy ratować”, „Sprzątanie świata”, „Wiosenna akcja - sprzątnijmy swoje miasto”, „Sadzimy żonkile i krokusy”, „Niesamowity świat Higieny Jamy Ustnej”, „Dobrze jemy ze szkołą na widelcu” i wiele innych.

Realizując zadania wynikające z ustawy o systemie oświaty Urząd Miasta wspiera uczniów i ich rodziny w formie stypendiów szkolnych. Realizacja wsparcia w formie stypendiów szkolnych współfinansowana ze środków budżetu Wojewody Małopolskiego oraz środków własnych gminy. W roku szkolnym 2019/2020 z pomocy w formie stypendium szkolnego skorzystało 149 uczniów. Uczniowie uzyskali również pomoc w ramach programu „Wyprawka szkolna” - z tej formy wsparcia skorzystało 124 uczniów.

(źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych przez Gminę Miasto Nowy Targ w roku szkolnym 2019/2020).

W okresie sprawozdawczym zapewniono rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze dostęp do specjalistycznego poradnictwa (prawnego, rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego, uzależnień). Specjaliści świadczyli usługi w istniejącym Punkcie Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc, działającym przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Targu, w którym udzielane były porady przez psychologa, prawnika, terapeutę uzależnień oraz pracowników socjalnych. Z poradnictwa skorzystały łącznie 103 osoby – 282 udzielone porady, w tym psychologicznego 67 udzielonych porad, prawnego 40 udzielonych porad, terapeuty uzależnień 85 udzielonych porad oraz poradnictwa socjalnego – 90 udzielonych porad.

Dodatkowo mieszkańcy miasta mogli skorzystać z poradnictwa udzielanego przez różne instytucje i organizacje pozarządowe, m.in.:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej (pracownicy socjalni, Przewodniczący i członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego),
2. Sąd Rejonowy w Nowym Targu (Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej – kuratorzy),
3. Miejską Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (specjalista ds. uzależnień),
4. Poradnię Leczenia Uzależnień (terapia indywidualna i grupowa, psychiatra, psycholog, terapeuta),
5. Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Nowym Targu (psycholog, pedagog),
6. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu (doradca zawodowy),

7. organizacje pozarządowe: Nowotarski Klub Abstynentów „Rodzina”, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Nowym Targu, Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju (psycholog, logopeda, rehabilitant, prawnik),
8. szkoły (pedagog szkolny, logopeda, wychowawcy),
9. lokalne parafie.

W oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej przyznawano i wypłacano następujące świadczenia pieniężne i niepieniężne: zasiłki okresowe, zasiłki stałe, zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe, zasiłki celowe na dożywianie, posiłki oraz usługi opiekuńcze. W 2020 r. pomocą społeczną (świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych - bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania) objęto łącznie 490 rodzin, z 1080 osobami w rodzinie, w tym świadczeniami pieniężnymi 405 rodzin (z 956 osobami w rodzinach) oraz świadczeniami niepieniężnymi 299 rodziny (z 727 osobami w rodzinach).

W oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 4 kwietnia 2014 o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawę z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przyznawano i wypłacano zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenia opiekuńcze, w tym zasiłki pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze oraz świadczenia pielęgnacyjne, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia rodzicielskie, świadczenia „Za życiem” oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W roku 2020 przyznano 23868 zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, wypłacono 244 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka, 3 świadczenia „Za życiem”, 858 świadczeń rodzicielskich, 7715 zasiłków pielęgnacyjnych, 1181 świadczeń pielęgnacyjnych oraz 2719 świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W oparciu o ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci przyznawano świadczenia wychowawcze. W 2020 roku do Ośrodka wpłynęło łącznie 520 wniosków, z tego w wersji papierowej 181, a w wersji elektronicznej 339. Wydano 530 informacji przyznających prawo do świadczenia wychowawczego (świadczenie wychowawcze nie wymaga wydania decyzji administracyjnej). Z uwagi na trwający okres zasiłkowy 2019/2021 w 2020 r. wnioskodawcy nie składali nowych wniosków o świadczenia 500+. Jeśli chodzi o liczbę dzieci, to jak wynika z zebranych danych świadczeniem było objętych 6124 dzieci, zaś w przeliczeniu na liczbę rodzin jest to 3748.

W oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” przyznano jednorazowe świadczenie w wys. 300 zł na każde dziecko z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego. W roku sprawozdawczym do Ośrodka wpłynęło łącznie 2779 wniosków, z tego w wersji papierowej 796, a 1983 w wersji elektronicznej. Przyznanie świadczenia „Dobry start” nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Świadczeniem objęto 3841 dzieci.

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie miasta realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej przy współudziale organizacji pozarządowych oraz stowarzyszeń o charakterze charytatywnym. Na terenie miasta Nowy Targ funkcjonują m.in. następujące organizacje, instytucje i zrzeszenia, które w ramach prowadzonej działalności propagują wolontariat: Fundacja dla Chatki, Fundacja im. Adama Worwy, Uniwersytet III Wieku, szkolne koła wolontariackie i inne.

Na stronach internetowych Urzędu Miasta (www.nowy targ.pl), Ośrodka Pomocy Społecznej (www.ops.nowy targ.pl) oraz Starostwa Nowotarskiego (www.nowotarski.pl) znajdują się bazy teled adresowe organizacji pożytku publicznego funkcjonujących na terenie Nowego Targu.

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

Asystenci rodziny w roku sprawozdawczym uczestniczyli w następujących szkoleniach:

1. Spotkanie edukacyjne z prawnikiem w ramach projektu KOOPERACJE 3D Model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin,
2. Warsztaty „Komunikacja we współpracy z zespołem i klientem” w ramach projektu KOOPERACJE 3D Model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin,
3. Spotkanie edukacyjne „Kooperacja i dialog jako fundamenty pracy socjalnej i pomocy społecznej” w ramach projektu KOOPERACJE 3D Model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin,
4. Spotkanie edukacyjne pn. "Pierwsza pomoc emocjonalna - czyli jak sobie radzić z emocjami własnymi i emocjami klienta w relacji fachowego pomagania" w ramach projektu KOOPERACJE 3D Model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin,
5. Superwizja pracy socjalnej w ramach projektu KOOPERACJE 3D Model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin,
6. Spotkania animacyjne w ramach projektu KOOPERACJE 3D Model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu w ramach realizacji tego zadania w 2020 r. zatrudnił dwóch asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem łącznie 19 rodzin z 46-giem dziećmi przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w tym 3 rodziny zostały zobowiązane do współpracy na mocy postanowienia Sądu.

W pierwszym półroczu 2020 r. z usług asystenta korzystało 17 rodzin, z tego w wymiarze do 3 miesięcy – 1 rodzina, powyżej 3 do 12 miesięcy – 4 rodziny oraz powyżej 12 miesięcy – 12 rodzin.

W drugim półroczu 2020 r. z usług asystenta korzystało 19 rodzin, z tego w wymiarze do 3 miesięcy – 0 rodzin, powyżej 3 do 12 miesięcy – 4 rodziny oraz powyżej 12 miesięcy - 11 rodzin. Pracę asystenta zakończono z 4 rodzinami, ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę.

W pierwszej kolejności usługi skierowane są do rodzin naturalnych, w przypadku

których istnieje możliwość powrotu dziecka do rodziny z pieczy zastępczej.

Ponadto usługi skierowane są do rodzin, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi:

1. wyrażających zgodę na objęcie usługami i aktywnie współpracujących w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji i współpracujących z asystentem rodziny;
2. posiadających zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy;
3. objętych usługą na podstawie postanowienia Sądu;
4. zagrożonych umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej;
5. wytypowanych do objęcia usługą przez pracownika socjalnego przeprowadzającego wywiad środowiskowy, po dokonaniu analizy sytuacji rodziny i zaakceptowaniu przez Dyrektora Ośrodka.

Pod opieką jednego asystenta nie może pozostawać więcej niż 15 rodzin. Do zadań asystenta rodziny należą wszystkie zadania wymienione w art. 15. ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także w szczególności:

1. edukacja w zakresie prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, poprzez modelowanie w trakcie wizyt, rozmów i dyskusji stosowanego przez rodzinę systemu wychowawczego;
2. wypracowanie właściwych postaw rodzicielskich, eliminowanie nieprawidłowych metod wychowawczych w pracy z rodziną poprzez edukację i poradnictwo;
3. wskazywanie możliwości wykorzystania konsultacji z psychologiem i pedagogiem;
4. wypracowanie z rodziną adekwatnego systemu kar i nagród, zachęcania do modyfikacji stosowanych przez rodzinę metod wychowania;
5. doradzanie w sprawie sposobów organizowania czasu wolnego dzieciom, sposobów rozbudzania zainteresowań poprzez rozmowy oraz zachęcanie i zapoznanie dzieci z dostępną ofertą;
6. wdrożenie dzieci w pozytywne grupy odniesienia m.in. grupy rówieśnicze, kluby osiedlowe, kluby sportowe, kółka zainteresowań, świetlice środowiskowe;
7. uwrażliwienie na okoliczności wymagające szczególnego nadzoru rodziców za pomocą metody wspólnych rozmów z członkami rodziny (m.in. konieczność zapewnienia należytej opieki i opieki zdrowotnej dzieciom, konieczność monitorowania przez rodziców sytuacji szkolnej dzieci, przeciwdziałanie demoralizacji społecznej dzieci);
8. pomoc w budowaniu prawidłowych więzi i komunikacji między członkami rodziny;
9. wspieranie rodziców w diagnozowaniu sytuacji szkolnej dzieci, w szczególności w zakresie realizacji obowiązku szkolnego oraz funkcjonowania dzieci w środowisku szkolnym (rozmowy z pedagogiem szkolnym, wychowawcą dziecka, wizyty u pedagoga/ wychowawcy wraz z rodzicem dziecka);
10. motywowanie, wspieranie rodziców do aktywnego uczestnictwa w życiu szkolnym dziecka;
11. pomoc w dbaniu o zdrowie (edukacja w kwestiach higieny, pielęgnacji, prawidłowego odżywiania, rekreacji, w razie potrzeby: pomoc w planowaniu wizyty u lekarza, dentysty, sprawdzanie bilansów zdrowotnych, książeczek szczepień);
12. trening umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego przez rodziny (m.in. nauka gotowania, wspólnego przygotowywania posiłków, sprzątanania, robienia zakupów, nauka gospodarowania posiadanymi środkami - trening budżetowy);

13. nauka dbałości o mieszkanie, podziału obowiązków domowych, tworzenia odpowiednich warunków sprzyjających wypoczynkowi, nauce i spędzania czasu wolnego;
14. edukacji w zakresie przestrzegania norm społecznych i prawidłowego rozumienia i pełnienia ról społecznych (w tym ról zawodowych i rodzicielskich) poprzez rozmowy z rodziną, dyskusje, konsultacje indywidualne ze specjalistami m.in. z doradcą zawodowym, trenerem pracy, psychologiem lub pedagogiem, koordynatorem pieczy zastępczej;
15. wsparcie w załatwianiu spraw urzędowych przez rodzinę, wyrobienie umiejętności korzystania ze wsparcia instytucji środowiska lokalnego;
16. wspólne wizyty w urzędach, instytucjach, metoda warsztatowa – nauka pisania pism urzędowych i poruszania się w instytucji;
17. kształtowanie postawy pro zawodowej, kształtowania umiejętności poruszania się po rynku pracy;
18. motywowanie do uzupełnienia wykształcenia i podniesienia kwalifikacji poprzez rozmowy, zastosowanie metody warsztatowej, nauka tworzenia dokumentów aplikacyjnych, indywidualne konsultacje, skorzystanie z usługi trenera pracy, doradcy zawodowego;
19. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
20. wsparcia osoby zagrożonej problemem alkoholowym i z rozpoznaniem picia szkodliwego lub uzależnienia w utrzymywaniu trzeźwego stylu życia.

Asystent rodziny zakłada i prowadzi dokumentację dotyczącą danej rodziny. Po uzyskaniu wystarczającej ilości informacji o sytuacji rodziny sporządza swoją diagnozę sytuacji rodziny i we współpracy z rodziną opracowuje długofalowy plan pracy z rodziną, który w dalszej pracy z rodziną jest realizowany.

Każda rodzina prowadzona jest w oparciu o metodę zespołu ds. pracy z rodziną, z udziałem w szczególności pracownika socjalnego prowadzącego rodzinę, asystenta rodziny oraz innych osób prowadzących pracę z rodziną (kurator, psycholog, pedagog, dzielnicowy). W sytuacji zdiagnozowania w rodzinie potrzeby stworzenia sieci wsparcia w środowisku lokalnym, asystent rodziny lub pracownik socjalny nawiązuje współpracę z podmiotami działającymi na rzecz rodziny i dzieci w środowisku lokalnym.

Ośrodek zatrudniał asystentów rodziny na umowę o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy w wymiarze 1 i 1/2 etatu. W roku sprawozdawczym w ramach programu „Asystent Rodziny na rok 2020” ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, zostały dofinansowane wypłaty jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny aktywnie działających a rzecz rodzin w okresie pandemii Covid-19.

W roku 2020 nie ogłoszono programu dot. współfinansowania wynagrodzeń dla zatrudnionych asystentów, jak w ubiegłych latach.

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Zgodnie z zapisami zawartymi w art. 29 – 31 ustawy, w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, z którą gmina zawiera umowę o zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone m.in. osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne

przestępstwo, z bezpośredniego otoczenia dziecka, po uzyskaniu pozytywnej opinii Dyrektora Ośrodka i po przeprowadzeniu w miejscu zamieszkania rodziny, rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Na terenie miasta podejmowano działania mające na celu zachęcenie rodzin do współpracy z asystentem rodziny we wspieraniu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, w ramach kampanii informacyjnej opracowano plakat promujący tworzenie rodzin wspierających, który zamieszczono na tablicy informacyjnej w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej oraz na stronie internetowej.

W rodzinie, w której występują problemy opiekuńczo-wychowawcze pracownik socjalny dokonuje analizy w zakresie możliwości wsparcia innych osób, w tym z bezpośredniego otoczenia dziecka, aby włączyć te osoby w pomoc rodzinom mającym trudności opiekuńcze i wychowawcze.

W roku 2020 nie zgłosiła się żadna rodzina, która byłaby zainteresowana świadczeniem wsparcia w tym zakresie.

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190 ustawy, lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta. Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest bezpłatny. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

Na terenie gminy funkcjonują dwie placówki wsparcia dziennego „Renovaro”, ul. Ludźmierska 17 oraz „TOTUS TUUS”, ul. Szaflarska 160, które prowadzone są w formie świetlicy. Organami prowadzącymi są odpowiednio Rzymskokatolicka Parafia p.w. św. Jadwigi Królowej oraz Rzymskokatolicka Parafia p.w. św. Jana Pawła II. Celem placówek jest zapewnienie opieki wychowawczej i dydaktycznej oraz realizacja oddziaływań profilaktycznych szczególnie na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ubogich materialnie. Zajęcia w świetlicach środowiskowych wsparcia dziennego są realizowane w grupach zajęciowych i obejmują bloki tematyczne takie jak: sport i rekreacja, zajęcia artystyczne (muzyka, taniec, teatr, plastyka), informatyczne, zajęcia gospodarstwa domowego. Mają one charakter opiekuńczo-wychowawczy, profilaktyczny oraz edukacyjny (wyrównywanie opóźnień w nauce). Wychowankowie korzystają z możliwości odrabiania zadań oraz korepetycji w przedmiotach sprawiających trudności. Dzieci biorą ponadto udział w licznych wycieczkach, a w okresie wakacyjnym przebywają na kolonii letniej. W/w. placówki wsparcia dziennego prowadzone są dla 80 dzieci. Z uwagi na stan epidemii COVID-19 Wojewoda Małopolski wprowadził liczne ograniczenia w funkcjonowaniu placówek wsparcia dziennego.

Ponadto na terenie miasta dzieci mogą skorzystać z innych dostępnych ofert np.: zajęcia sportowe czy świetlice przyszkolne.

4. Finansowanie:

a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,

b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające.

W roku 2020 nie zgłosiła się żadna rodzina, która byłaby zainteresowana pełnieniem funkcji rodziny wspierającej.

Asystenci rodziny posiadają odpowiednie i zgodne z wymogami ustawy wykształcenie i są zobowiązani do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji przez udział w szkoleniach oraz w formie samokształcenia.

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Pieczę zastępczą organizuje powiat. Do zadań własnych gminy należy jednak współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 10 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy, w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
  - 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
  - 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Sąd może również umieścić dziecko pozbawione opieki i wychowania rodziców w zakładzie opiekuńczo – leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno – leczniczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej, za które gmina jest zobowiązana (art. 18 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) do współfinansowania tych kosztów. Opłata taka wynosi nie mniej niż 200 % najniższej emerytury i stanowi odpowiednio:

- 1) 10 % w pierwszym roku pobytu,
- 2) 30 % w drugim roku pobytu,
- 3) 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu.

W 2020 roku gmina współfinansowała koszty pobytu w pieczy zastępczej 48-rga dzieci w łącznej kwocie **491.972,65 zł** (w 2019 roku gmina współfinansowała koszty pobytu w pieczy zastępczej 47-ga dzieci w łącznej kwocie 332.231,04 zł).

6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 Ustawy.

Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za okresy od 1 stycznia do 30 czerwca i od 1 lipca do 31 grudnia 2020, sporządzane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2012 r., zostały przekazane Wojewodzie Małopolskiemu w wersji elektronicznej, w wyznaczonym terminie.

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu pracy z nimi, jest jednym z zadań asystentów, które wynika z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Asystenci rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu we współpracy z pracownikami socjalnymi na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Współpracują w tym zakresie również z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Przeciętny czas trwania monitoringu wynosi **6 miesięcy**.

III. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ

Mając na uwadze potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny realizowane będą działania zawarte w Miejskim Programie Wspierania Rodziny na lata 2019-2021, przyjętym Uchwałą Nr IV/36/2019 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 4 lutego 2019 roku.

Celem naszych działań jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, która je wychowuje i w której występują trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodziny. Jednocześnie wskazane jest rozszerzenie działań w następujących obszarach:

- tworzenie grup wsparcia lub innych form możliwości podniesienia kompetencji rodzicielskich dla rodziców mających problemy wychowawcze;
- podjęcie działań mających na celu zachęcenie rodzin do współpracy z asystentem rodziny we wspieraniu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze. Pomoc i wsparcie tych rodzin, wyrażać się będzie poprzez przyjęcie na siebie roli rodziny wspierającej;
- kontynuacja zatrudnienia asystentów rodziny, którzy będą pracowali z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, obejmując je wsparciem;

- ponadto rekomenduje się dalsze podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów, konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie dla tych rodzin.

Działania podejmowane w ramach systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, powinny zapewnić rodzinie taką pomoc, aby w jej efekcie wyeliminować zagrożenie zabrania dziecka z rodziny. W przypadku zaistnienia sytuacji okresowego umieszczenia dziecka w pieczy, należy stworzyć odpowiednie warunki, które umożliwiłyby powrót dziecka do rodziny.

DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Nowym Targu
mgr Agnieszka Zmarzlińska

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Nowy Targ, 19.03.2021 r.